Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/2153

29.9.2026

# VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2026/2153

## z 28. septembra 2026,

## ktorým sa Slovensku povoľuje autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva

*[oznámené pod číslom C(2026) 6723]*

**(Iba slovenské znenie je autentické)**

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní ([1]), a najmä na jeho článok 55 ods. 3,

po porade so Stálym výborom pre biocídne výrobky,

keďže:

(1) Etylénoxid vo výrobkoch typu 2 (dezinfekčné prostriedky a algicídy, ktoré nie sú určené na priamu aplikáciu na ľudí alebo zvieratá) vymedzených v prílohe V k nariadeniu (EÚ) č. 528/2012 bol zaradený do pracovného programu na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v danom nariadení, ako sa stanovuje v prílohe II k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1062/2014 ([2]). Žiadosť o schválenie etylénoxidu vo výrobkoch typu 2 bola predložená 1. decembra 2009.

(2) Vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2025/1074 ([3]) sa skonštatovalo, že reprezentatívny výrobok uvedený v žiadosti o schválenie nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 528/2012, a preto je vhodné etylénoxid ako účinnú látku na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 neschváliť.

(3) V súlade s článkom 55 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 predložilo Slovensko 9. decembra 2025 Komisii žiadosť o výnimku z článku 19 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia, v ktorej požiadalo o povolenie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva vrátane archívneho dedičstva.

(4) Podľa informácií, ktoré Slovensko poskytlo, je používanie etylénoxidu nevyhnutné na ochranu archívnych materiálov a iných predmetov kultúrneho dedičstva, keďže sa zdá, že je jedinou účinnou metódou na kontrolu rôznych škodlivých organizmov, ktoré môžu takéto predmety ohrozovať. Mikrobiologická kontaminácia patrí medzi najrizikovejšie faktory ohrozujúce určité artefakty kultúrneho dedičstva. Aktívna biologická kontaminácia je škodlivá pre zasiahnuté materiály, ktoré podliehajú výraznej degradácii funkčnosti v dôsledku straty pevnosti, zmeny farby alebo tvorby farebných škvŕn. Podľa Slovenska predstavuje zvýšený obsah spór mikroorganizmov vo vzduchu pre ľudí, ktorí s týmito materiálmi manipulujú (archivári, knihovníci, reštaurátori, výskumníci alebo iní zamestnanci), výrazne nepriaznivý faktor, ktorý spôsobuje alergie, bronchitídu a ďalšiu patologickú záťaž. Významným rizikom je šírenie kontaminácie a ohrozenie celých zbierok. Ak je kontaminovaný predmet nedostatočne ošetrený, môže sa stať zdrojom šírenia kontaminácie na iné, ešte nekontaminované predmety v zbierke. Podľa Slovenska môže nekontrolovaná kontaminácia v múzeách, archívoch a galériách, kde sa predmety skladujú blízko seba, rýchlo zničiť veľké množstvo cenných artefaktov, keďže dochádza k reťazovému efektu.

([1]) Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1062/2014 zo 4. augusta 2014 o pracovnom programe na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 (Ú. v. EÚ L 294, 10.10.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/1074 z 2. júna 2025, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 neschvaľuje etylénoxid ako existujúca účinná látka na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 (Ú. v. EÚ L, 2025/1074, 3.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Podľa Slovenska neexistujú žiadne vhodné alternatívy na ošetrenie predmetov kultúrneho dedičstva vrátane archívneho materiálu. Pokiaľ ide o archívny materiál, odstránenie prachu a potretie etanolom sú účinné len pri lokalizovanej a povrchovej kontaminácii, ale nie pri vnútornej kontaminácii, môžu zmeniť určité atramenty a pigmenty, vyžadujú si dlhé a jemné ošetrenie, a preto nie sú vhodné na ošetrenie pri rozsiahlom napadnutí hubami. Anoxia je účinná proti hmyzu, je však neúčinná proti plesniam a baktériám. Ožarovanie gama lúčmi je ťažko replikovateľná metóda, ktorá si vyžaduje osobitné vybavenie. Okrem toho sa preukázalo, že gama žiarenie spôsobuje významnú degradáciu celulózy, čím sa výrazne znižuje stabilita a trvanlivosť dokumentov. Metódy s nízkou teplotou (mrazenie) môžu zastaviť rast plesní, ale nie sú účinné proti spóram.

(6) Ako uvádza Slovensko v žiadosti, výrobky s obsahom etylénoxidu sa používajú formou fumigácie, ktorú vykonávajú vyškolení odborníci. Z dôvodu nebezpečných vlastností etylénoxidu sa dezinfekcia výrobkami, ktoré ho obsahujú, vykonáva len vo fumigačných komorách výlučne v špecializovaných zariadeniach, v ktorých sa dodržiavajú prísne bezpečnostné predpisy a environmentálne normy. Súčasťou každého prevádzkovaného účelového zariadenia je abátor, ktorý zabraňuje emisiám etylénoxidu do atmosféry. Po dezinfekcii sa vykoná potrebná dostatočne dlhá fáza ventilácie na odstránenie zvyškov plynu z predmetov. Ak sa dodržiavajú všetky kontrolné postupy, predpisy a pokyny pre zamestnancov, používanie tejto technológie je bezpečné.

(7) Z informácií a odôvodnení uvedených v žiadosti predloženej Slovenskom vyplýva, že používanie etylénoxidu je nevyhnutné na ochranu kultúrneho dedičstva a že v súčasnosti nie sú na Slovensku k dispozícii žiadne vhodné alternatívy na ošetrenie predmetov kultúrneho dedičstva, keďže všetky alternatívne metódy, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, majú nevýhody, pretože buď nie sú dostatočne účinné, alebo môžu spôsobiť poškodenie ošetrených materiálov.

(8) Na základe informácií a odôvodnení uvedených v žiadosti predloženej Slovenskom je vhodné dospieť k záveru, že etylénoxid je nevyhnutný na ochranu kultúrneho dedičstva na Slovensku a že v súčasnosti nie sú k dispozícii žiadne vhodné alternatívy. Slovensku by sa preto malo povoliť autorizovať sprístupnenie na trhu a používanie biocídnych výrobkov s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

*Článok 1*

Slovensko smie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva do 31. júla 2031.

*Článok 2*

Toto rozhodnutie je určené Slovenskej republike.

V Bruseli 28. septembra 2026

*Za Komisiu*
Olivér VÁRHELYI
*člen Komisie*